

ŽELEZNIČARSKI GLASNIK

Časopis članov „Prometne zveze.“

Št. 13.

Izhaja 1. in 15. v dne mesecu.
Uredništvo in uprava: Dunajska cesta 9.

V Ljubljani, dne 1. julija 1913.

Celoletna naročnina je K 360. Člani
„Prometne zveze“ dobe list brezplačno.

Leto I.

Plačilnica Bohinjska Bistrica priredi v nedeljo dne **20. julija 1913** ob pol 4. uri popoldan v Bohinjski Bistrici v hiši g. župana društveni shod za člane „Prometne zveze“. Kot govorniki so povabljeni čg. deželni poslanec župnik Piber, urednik Gostinčar in drugi. Tovariši! Najprisrčneje ste vabljeni, da se pogovorimo o važnih dogodkih zadnjega časa. Bohinjska proga naj pokaže, da ji je za resno delo za malega železničarja. Kdor torej ni službeno zadržan, pridí gotovo! Na bratsko svidenje!

Veselje brez podlage.

„Železničarjem zopet 15 milijonov!“ Radostnim srcem je sprejel marsikateri železničar zadnje dni to novico. Ali je pa tudi premišljeval, ako ne tiči za tem precej sovraštva in ironije.

Da, da, petnajst milijonov bi bilo že nekaj. Z njimi bi se lahko ublažilo pomanjkanje in uboštvó, ki je nastalo v nižjih slojih železničarjev vsled vedno rastoče neznosne draginje. Ampak železniški minister je celemu svetu razodel, da se ti milijoni ne bodo porabili v tem smislu. Od teh 15 milijonov, ki niso nič družega, kakor za dva milijona pristrižen dolg, naj bi se letos v prid železničarjev porabilo samo 3 milj. kron. Začnimo to svotico deliti!

Nedvoumna zahteva in želja poslanske zbornice je bila, da se obrni vsa svota le v prid nižjim slojem železničarjev. Krščansko socialna enota, kakor znano, je stavila predlog, da naj se začne že enkrat od spodaj navzgor regulirati in ne vedno narobe. Minister je odgovoril, da se samo revidentom in nadrevidentom kot očetom še nepreskrbljenih otrok stanarine zvišajo, kljub temu pa se je obrnilo od izdanih 21 milijonov znatni del za nadzornike in višje nadzornike. In sedaj, ko je na razpolago komaj 3 milijone, pa pride zopet isti vladni organ in zagradi v škodo malih železničarjev delež v prid — uradnikom, in to tistim, ki bi s svojimi plačami in dokladami itak lahko shajali.

Seveda službena pragmatika za državne uradnike, ki čaka od dne do dne, da stopi v

veljavo, sili tudi železniškega ministra, da skrbi zato, da bodi veliko odgovornejši železniški uradnik enako plačan, kakor državni. Da se pa pri tem skoplje na iste borne tri milijone, ki so namenjeni nižjim in najnižjim slojem železničarjev vsaj za to mu jih večina drž. zbora dovoli — tega mu pa ne odpustimo. „Državna zveza nemških železničarjev“ seveda ponižno pritrjuje, kajti njeni stebri so uradniki; ljudski odrešeniki — socialni demokratje se tudi ne ganejo nič, da se ne bi zamerili svojim pobratimom čifutskim uradnikom.

Po vsem tem sodimo že lahko vnaprej, da bo iz vsega, kar vlada z šumom in krikom javnosti oznanja, ni č. Ves njen namen je le v tem, kar je dolžna svojim delavcem, se prikupiti nekaterim uradnikom ne zmeneč se za to, da tira s takim početjem med nižjimi uslužbenci nezadovoljnost do vrhunca. V očigled tem dejstvom naj ne bodi nikdo preveč vzradošen nad obljubo 15 milijonov kron.

Socialni demokratje se bodo seveda hvallili, teh obljubljenih 15 milijonov je zasluga njihovega Tomšika, dobro pa vedo, da se jim ta trditev vselej z lahkoto izpodbije. Vlada se je le udala pritisku, ker so vsopredno s socialno demokracijo nastopili tudi drugi poslanci, katerim je dobrobit državljanov res pri srcu.

Najbolj čudno se pa tedaj sliši, da bi se bil udal gospod žel. minister nemško-nacionalni železničarski organizaciji, ker ta organizacija želi regulacije od zgoraj navzdol, dočim „Prometna zveza“ vedno in vedno tirja nasprotno smer: začni pri nižjih in korakaj navzgor.

Letos torej tri milijone in — če sedajna vlada toliko časa živi — drugo leto zopet nekaj. Pripravljeni pa bodimo, da se nam najpotrebnejšim zopet nekaj odškrhne za uradnike. Ne bodimo torej preveč veseli nad domišljeno zmago. Stojmo pozorni na straži, da nas ne dohite bridka presenečenja!

Klic ministrom in strankam.

„Državnozborna korespondenca“ z dne 13. junija je pisala:

Takoj ob začetku seje se je začelo drugo branje proračunskega provizorija.

je čisto druga korenina, to moram priznati, ampak kaj to pomaga, ko nima drugega, kot to, kar na njem visi.“

„Da, da, Jaka je prikupljiv fant in česar se on poprime, se mu vse posreči. Ko bi vsaj nekaj premoženja imel, rada bi ga privoščila Marici, ampak...“

„Nikar ne blebetaj preveč, jaz sem mnenja, da bo najboljšje, ako Jakata odslovim na kak lep način in če me stane prav nekaj svetlih kronic.“

Tako sta govorila Skopnik in njegova žena neko nedeljo dopoldne, ko je družina odšla k drugi službi božji. — Sama sta bila pri prvi.

Za opoldan je mati Skopnica pripravila sicer zelo dobro, a bolj kratko kosilo, kakor po navadi ob nedeljah in praznikih. Izgovorila se je, da gresta z možem takoj po kosilu pogledat po polju in tja čez travnike k litanijam.

Šla sta res, a tam za gričem sta krenila čez klanc k sosedu Bogataju, da se enkrat po-

Poročevalec dr. Steinwender opozori, da je že v pismenem poročilu jemal ozir na dodatni predlog, ki naj bi omogočil, da se v drugi polovici leta 1913 izda 3 milijone kron v prid železničarjem.

Manjšinski poročevalec pl Pantz utemeljuje stališče nemškega centra napram njegovemu 17 milijonskemu predlogu v svrhu izboljšanja železničarskih plač in katerega njegov klub vzdržuje. Ko bi socialno demokratska stranka bila s svojim tozadevnim predlogom osamljena, najbrž ne bi dosegla nikakega vspeha v prid železničarjem. Različni boji s tem 17 milijonskim predlogom pričajo, da bi se dosledno proti temu predlogu glasovalo, z namenom, železničarjem dokazati, da nimajo od soc. demokracije ničesar pričakovati.

Še-le, ko je govornik s svojimi ožjimi prijatelji, kot stranka pametnih nazorov in monarhičnega mišljenja, vložil enak predlog, so bile večinske stranke prisiljene se iz zagate, ki jo je napravila konkurenca socialno demokratske stranke z drugo, meščansko stranko, izmuzati. Dar 15 milijonov kron je torej dokaz, da naš predlog ni bil demagogija, kakor ga bodo hoteli nasprotniki svojim vernikom naslikati, ampak mi smo dokazali, da ne zahtevamo nič nedosežnega; vlada se je udala, naš nastop je bil torej pravičen in upravičen.

Ampak svota je postranska reč, nas zanima sedaj uporaba. (Pritrjevanje). Naš predlog natančno pove kam in kako naj se zahtevanih 17 milijonov porabi. Vlada bi tudi lahko 20 milj. dovolila, pa še vse eno ne bi bilo pomagano resničnim potrebam, če se denar za druge stvari zapravi, kakor pa sklene zbornica. Ministrstvo pa še nadalje prezira sklepe zbornice in vseh strank o potrebnih izboljšavah. Da izboljšave, to naj bi bil temelj in na tej podlagi naj se določi še-le svota.

Leta 1911. sta odsek in zbornica natanko določila pri katerih uslužbencih in delavcih je treba pomoči in na tej podlagi se je proračunalo 38 milijonov kron. Ministrstvo, ki si takorekoč samo predlaga in dovoli 15 milijonov, pa tega denarja ne misli porabiti v smislu svoječasnih sklepov, ampak pod popolnoma drugimi naslovi. Ta denar torej ni namestek za zahtevanih 17 milj., ampak popolnoma nekaj drugega.

Na ogledih.

„Stara, danes, ko sva ravno sama, se morava nekaj resnega pomeniti.“

„No, stari, kaj pa veš tako važnega in nujnega?“

„I veš, našemu Jaku morava nekaj na pot položiti, saj vidiš, kako lazi za našo, kjer le more. To se mi ne dopade, dekle bi znalo res vsplamteti.“

„Kaj mi ne praviš; Marica vendar ve, da je namenjena Bogatajevemu Lukežu, ki je že pretečeni predpust vprašal za njo.“

„Jaz pa poleg tega še vem, da ona ne mara za Lukeža; odkar služi Jaka pri naš; ali ne opazuješ, da ga še ne pogleda, če pride on k nam v vas. No, ko ne bi imel Bogataj tako premoženje, bi tudi jaz ne bil posebno vnet za Lukeža in bi si premislil predno bi mu dal Marico. Jaka

menijo o vsem „kako in kaj“. Bila sta popolnoma brez skrbi, ker Jaka se je takoj po obedu odpravil na pot — baje v sosednji trg — Marica pa je varovala dom.

Komaj pa sta stara dva zavila za ovinkom, pojavil se je Jaka doma pri dekletu na vrtu, kjer je ona kramljala s cveticami.

„Sta li oče in mati odšla?“

„Da, šla sta doli po polju in čez travnike tja do cerkve k popoldanskemu opravilu.“

„To nama pride prav, Marica moja, sedaj se enkrat lahko mirno in brez strahu kaj pomeniva. Dekle govori, kdaj se hočeva vzeti?“

„Kaj tako vprašaš, saj veš in znaš kako je z menoj sklenjeno. Obljubila sem ti pa že davno, da...“

„No, no, ne razburjaj se radi tega, jaz vem in ne dvomim nikdar, da me imaš rada, kaj ne Marica moja?“

Glasovanje v zbornici je tudi pokazalo, da so večinske stranke pozabile na 16. decem. 1911, ker so tako vbogljivo glasovale za vladni predlog železniškega ministrstva. So se gospodje zavedali, da glasujejo sedaj za popolnoma nekaj drugega, kakor pa tedaj? Govornik in njegov klub ni zoper to, da se spravi tudi plače železniških uradnikov v soglasje z obljubljenimi avtomatiko državnih uradnikov, ampak to ne spada med svoječasne sklepe zbornice, to je popolnoma nekaj novega, 1. 1911. se o tem niti nislilo ni tem manj kaj sklenilo.

Kako pa je z uslužbenci-železničarji? Glavna zahteva je bila dveletno napredovanje, ki se pa ne bo izpolnila; ljudem se bodo zvišale končne plače, katere pa potom triletnega napredovanja niti dosegli ne bodo. (Čujte, čujte!) Če to ni ponesrečena socialna politika! Kaj pa je žel. minister do sedaj v zadevi zboljšanja mezd delavcem ukrenil? Poprej so delavci po vsake tri leta za 20 vinarjev na dan napredovali, zdaj pa vsake dve leti za 10 vinarjev, torej v štirih letih za 20 vinarjev. To kar minister imenuje zboljšanje, je dokazano poslabšanje. Če mi torej naš predlog vzdržujemo, ga trdno zastopamo in enoglasno zanj glasujemo, ni to nikaka demagogija, ampak mi vršimo le našo dolžnost, da zahtevamo izpolnitev zborničnih sklepov z dne 16. dec. 1911. (Pritrjevanje.)

* * *

Poslanec Kemetter je za 17. junij sklical pododsek za železničarske zadeve, da se v zadevi 15 milijonov, ter o v zadnjem času nastalih poslabšanih razmerah glede službe in mezd v navzočnosti vlade posvetuje.

Za zdravje železničarjev.

Opetovano so naši listi že pisali o tem predmetu in naglašali, kako daleč smo v tem oziru zaostali nasproti drugim državam, posebno pa Nemčiji. Ni dolgo tega, ko je „Glasnik“ pisal, da za železničarje ni nikakih umivalnih priprav, kakor so po delavnicah privatnih podjetnikov že po postavi strogo predpisana. Ali ga res ni človeka, ki bi bil toliko kulturen in začel na merodajnem mestu drezati, v 50. letih bi morda vendar kaj dosegli in naši zanamci bi o nas vsaj milejše sodili, kakor pa je nam o naših prednikih mogoče.

V tem vprašanju ni zainteresiran samo železničar ampak ljudstvo sploh. Kaj se vse ne godi v prid zdravja? Ustanavljajo se drage bolnišnice in zavodi, društva s tem in onim lepim naslovom, izdajajo se strogi predpisi o pljuvanju, kašljanju, pometanju, zračanju in bogve kaj še in — oprostite — ni li vse to le humbug v pravem pomenu besede.

Pojdite enkrat čestilci vseh serumov v delavnem času v skladišče kakega velikega kolo dvora in tam odprite oči. Tu vam četvorica delavcev prenaša in premetava kup smrdljivih in gnjusnih surovih kož, tam zopet jih nekaj mani-

pulira z neko drugo smrdečo kislino, a vse se vrši hipno in hlastno, ker tam na drugem koncu jih čaka drug voz napolnjen s selitvijo, ki ni prav nič zavita ali obita, vmes so živila in posteljina. Z umazanimi rokami pridejo delavci in si še tukaj roke obrisujejo. Kdo jim more to zameriti? Nikdo. Kje naj se umijejo in osnažijo, če ni potrebnih priprav na razpolago. Bolj, kakor za vsako drugo podjetje, bi bilo potrebno za železnice v zdravstvenem oziru strogih postav in najstrožjega nadzorstva. Ni je ugodnejše prilike za prenos bolezni, kakor so ravno železnice in radi tega je nezaslišano, da zdravstvene oblasti ta podjetja v oziru stroge kontrole popolnoma zanemarjajo. Razne brošurice in druge odredbe v obrambo proti nalezljivim boleznim so le pesek v oči, dokler v njih izvedbo ni potrebnih priprav. Da so nalezljive bolezni v družinah železniških delavcev tako rekoč doma, so krive največ uprave, ki ne skrbe, da bi se delavec po delopustu mogel umiti in ne bi mu trebalo nositi nesnago domu v stanovanje.

V področju prusko-hesenske železniške uprave so bila do pred kratkim kopališča za železničarje in njih svojce samo le na velikih postajah. Zadnji čas pa so se zgradila in se še gradijo za vse postaje, koder je mogoča priklopitev kakemu javnemu vodovodu. Sledeča „pravila za uporabo kopališč“ nam povejo, koliko udobnosti uživajo tamošnji železničarji.

Do brezplačne uporabe imajo pravico: 1. vsi v o b r a t u z a p o s l e n i uradniki, uslužbenci, delavci, delavke in vajenci, 2. vsi drugi uradniki itd., ako odredi kopelj zdravnik. Proti plačilu: drugi zaposlenci, z dovoljenjem predstojnika, svojci uradnikov, uslužbencev in delavcev všteti restavraterje, poštni in davčni nastavljeni, uslužbenci v postajo se stekajočih lokalnih železnic, ako nimajo lastnih kopališč na razpolago in niso s tem prikrajšane pravice lastnega osobja. Plača se pa: za pršno kopelj 6 vinarjev, za banjo pa 12 vinarjev. Perilo in milo mora prnesti vsak sam, dobi se pa proti malenkostni posojnini tudi pri strežaju. Strežaju je strogo prepovedano jemati ali celo zahtevati napitnin. Za pršno kopelj je odmerjeno 15, za banjo kopelj pa 30 minut časa s slačenjem in oblačenjem vred.

Kakor razvidno ima večina uslužbencev pravico do brezplačnih kopelji, za plačujoče pa so pristojbine tako nizke, da jih tudi najslabše plačani delavec lahko zmore ne le v prid sebi ampak tudi svoje družine. Dasiravno vsega tega v naši predpotopni Avstriji še nimamo, pa pride eksclenca Forster in pravi, da smatra skrb za železničarje kot zaključeno. Mi pa pravimo: Gospodje ljudski zastopniki, dvignite vaš glas, tu se ne gre samo za železničarje ampak za vse vaše volilce!

Ali ste že kaj darovali za zastavo slovenskih članov „Prom. zveze“?

„Bodi radi tega brez skrbi, Jaka. No in če bi se že midva vzela, upam, da bi naju moji stariši tudi ne pustili stradati.“

„Marica! Poslušaj me. Jaz imam neko veliko, morda ne samo to edino napako, da sem nezmerno samosvoj in ponosen človek. Reven hlapec tvojega očeta sem, ali bodi mi uverjena, da ne bi prosil tvojih starišev niti vinarja, ako ne bi hoteli svojega edinega otroka dobrosrčno presrbeti. Samo za te jih bom prosil in če treba na kolenih, za drugega pa prav nič. Veš kaj, če za enkrat ni drugega izhoda za te, pusti se zaročiti, ne brani in ne skregaj se zaradi tega. Zaroka ne pomeni nič, dokler nisi rekla pred Bogom „da“. Vse drugo prepustiva pravičnemu Bogu in zaupajva v njega samega. Samo eno mi še obljubi, Marica, prosim te, če te zaroče z Lukežem, poljubiti ga nikar. Tega ne bi pretrpel in če bi ga moral zmleti drobno kakor prah v svojih pesteh.“

Kvalifikacija pri c. kr. državni železnici.

Razdelile so se kvalifikacije, to so spričevala o lepem vedenju, med stalno nastavljenimi. Kakor vselej, tako je tudi sedaj vladalo med osobjem veliko razburjenje. Popolnoma upravičeno. Kljub strogim odredbam, ki so se pred kvalifikacijo izdala na posamezna ravnateljstva državnih železnic, naj bi se kvalifikacije pravično spisale, nastale so zopet gorostasne krivice. Klic organizacij po odpravi izrednih kvalifikacij se je izkazal zopet preopravičen.

Nikakor nismo nasprotni temu, da se onega, ki se s svojo duševno zmožnostjo ali marljivostjo posebno odlikuje, tudi primerno denarno nagradi, ne, kdor zasluži bodi tudi plačan za to, ampak pravica mora vladati tu in tam. Sedajni način tega nagradovanja pa je popolnoma nevzdržljiv, ne samo z ozirom na celoto osobja ampak tudi na upravo. Kaj se to pravi, če danes predstojnik predlaga po svoji dobri vesti večje število svojih podrejenih v izvanredno napredovanje, kvalifikacijska komisija pa reče pičel kredit zahteva, da se večina zopet črta. Ni li potem mogoče, da postane najpravičnejši predstojnik pristranski, da mu je tako rekoč zapovedano izvajati protekcijo, ki je sam ne odobrava. Pri strojnem in vsakospremnem osobju se kaj rado navaja, da ima isto itak stranske zaslužke, da tedaj ni upravičeno do izvanrednega napredovanja. Na drugi strani se pa na tihem pripoznava, da današnje redno napredovanje ne odgovarja življenjskim potrebam. Potom izvanrednega napredovanja pri čemur pride itak le malo število osrečencev v poštev, se čakalna doba skrajša samo za pol leta, kar je pač tako malo, da ni imen vredno.

Vse kvalifikacijsko postopanje je treba spraviti na zdravo in pravično podlago. Kak pomen ima neki kvalifikacijska komisija, ki je navezana na izpovedbe neposrednih predstojnikov? Nič več, kakor da določi število izrednih napredovanj. Prigodi se torej, da prave službene zasluge zapostavi ter upošteva osebnosti, žalibog ne malokrat tudi politično prepričanje. Naš glas: proč z izrednim napredovanjem, je glas pravičnostnega čuta. Dajte poduradnikom in uslužbencem redno dvoletno napredovanje in ljudje bodo zadovoljni. Nadalje pa zahtevamo, da se kvalifikacijskim komisijam pritegne tudi zastopnike kvalifikujočih uslužbencev, da v treh letih ne bo več takih krivic, kakor sedaj.

Novi mezdni red c. kr. državnih železnic.

Komaj je izšel toli zaželjeni mezdni red, je izzval že v vrstah prizadetih splošno nezadovoljnost. Da se ne bo reklo, mi godrnjamo čez vse in če je kaj še tako dobrega vmes, podamo sliko temeljnih plač po postajah, kjer je razširjen naš „Glasnik“, da vsak lahko sprevidi, kako skrajno krivično je mezdni red sestavljen.

„Ne, to je prazen strah, kar se tega tiče, Jaka, zaupaj mi, zaupaj le tvoji Marici.“

„Tako je prav dekle; pa še nekaj ti moram povedati, če bi bilo treba imam pripravljeno še eno pomoč... toda glej, stariši prihajajo. Z Bogom Marica, z Bogom.“

„Z Bogom Jaka, pogum velja!“

Jaka je šel proti gospodarskemu hramu, Marica pa je pohitela očetu in materi nasproti na cesto.

Skopnik je bil nekako dobre volje. Pri Bogataju so se domenili, da se priženi Lukež na Skopnikovo. V sredo zjutraj se peljeta oba očeta na kresijo, da naredo pisma in tudi k gospodu župniku, da naroče cerkveni obred. Do poročnega dne pa se Skopnik na nekak način že znebi hlapca Jaka, če ne z besedo, pa z denarjem.

Drugi dan sta Jaka in gospodar pripravljala njivo za zelnik. Oba sta molčala, kakor drugokrat ni bila navada med njima. Gospodar prekine molk in pravi: (Dalje.)

„Bodi tiho, Jaka, ne govori reči, ki nama nič ne hasnijo. Saj veš, da sem namenjena Bogatajevemu Lukežu, ki ga sicer ljubiti ne morem, a ukloniti se bom morala volji starišev, ali rada ali nerada.“

„Roke in noge mu podrobim, temu lopovu.“

„Jaka ne bodi tak, prosim te lepo.“

„Da, to storim, Marica, ti si predobra zanj in če ti nočeš, kdo te more siliti, da ga vzameš v zakon. Ne, Marica, niti trenutka veselja ne boš doživela z njim in pri njem.“

„In to bo le tvoja krivda, ker ti povsod, kjer le moreš, le o Skopnikovi Marici govoriš.“

„Pustiva to, tudi ne zaničuj mojega imena. Govoriva sedaj resno. Marica, povej mi odkrito, bi se li počutila srečno kot žena, recimo navadnega postreščka, kateri bi te ljubil, kakor punčico svojega očesa in skrbel za te od zore do mraka, ker nima drugega premoženja, kakor pošteno srce in krepke roke za delo?“

I. Temeljne mezde na postajah:

Trst drž. kolodvor, Trst drž. kolodvor lesno skladišče, Trst drž. kolodvor prosta luka: K 3'40.
Trst Sv. Sobota, Trst Skedenj: K 3'20.
Opčina, Pulj: K 2'80.
Jesenice: K 2'70.

Bled, Bohinjska Bela, Boršt, Dobrava, Javornik, Kočevje: K 2'60.

Avče, Belvedere, Kanal, Divača, Draga, Bohinjsko jezero, Bistrica, Gorica, Grahovo, Velike Lašče, Herpelje, Kozina, Hudajužna, Šent Janž, Ljubljana drž. kolodvor, Ljubljana dol. kolodvor, Dovje, Pazin, Mokronog, Bistrica, Mirna, Tržič (Gorenjsko), Nomenj, Ortnek, Plave, Podbrdo, Podmolec, Rateče Bela peč, Ribnica, Repentabor, Rovinj, Rudolfovo, Sv. Lucija Tolmin, Sv. Peter pri Gorici, Straža-Toplice: K 2'50.

Červinjan, Dutovlje, Skopo, Velika Loka, Grosuplje, Dobropolje, Ajdovščina, Mirna peč, Kranj, Kranjska gora, Lesce, Pieris-Turjak, Podnart-Kropa, Prvačina, Radovljica, Rihenberg, Radohova vas, Stanjel-Kobdilj, Šmarje-Sap, Zatičina, Škofelja, Trebnje, Villa Vicentina, Volčjadraga, Višnja Gora, Boštanj: K 2'40.

Batuje, Škofjaloka, Kanfanari, Čerovlje, Dornberg, Duplje, Sv. Križ Cesta, Lupoglava, Naklo, Kamnik, Vižmarje, Medvode: K 2'30.

Domžale, Jarše-Mengeš, Buzet, Podgorje, Rakitovič, Roč, Sv. Peter v Šumi, Terzin: K 2'20.

II. Temeljne plače prožnih delavcev:

Jesenice. Rateče Bela peč K 2'50, Kranjska gora K 2'40, Hrušica K 2'50, Jesenice K 2'60, Bohinjska Bela K 2'50, Bistrica-Bohinjsko jezero K 2'50.

Ljubljana I. Lesce, Podnart-Kropa, Kranj, K 2'40, Škofjaloka K 2'30, Ljubljana drž. žel. K 2'50, Ljubljana drž. žel. (Ljubljana-Kamnik) K 2'30, Kranj-Tržič K 2'40.

Ljubljana II. Ljubljana dol. kol. K 2'50, Grosuplje, Zatičina, Trebnje, Ribnica K 2'40, Rudolfovo K 2'50, Kočevje, Mirna K 2'40.

Gorica I. Podbrdo, Grahovo, Sv. Lucija-Tolmin, Kanal, Gorica K 2'50.

Gorica II. Gorica (južna žel.-Ajdovščina) K 2'50, Stanjel-Kobdilj K 2'40, Opčina K 2'50, Prvačina (juž. žel.-Ajd.) K 2'40, Červinjan (Tržič-Červinjan) Červinjan (Červinjan-Belvedere) K 2'30.

Trst. Verdela K 3'—, Trst c. kr. drž. žel. K 2'40, Trst prosta luka drž. žel. K 3'40, Herpelje-Kozina K 2'50, Trst-Skedenj K 3'20, Divača K 2'40, Podgorje, Buzet, Lupoglava K 2'20, Čerovlje, Pazin, Kanfanar K 2'30, Vodnjan K 2'40, Pulj K 2'60, Kanfanar (Kanfanar-Rovinj) K 2'40.

III. Plače kurjačev-ključavničarjev, kurjačev-snažilcev in zaviračev.

Za od slučaja do slučaja nadomestovalno vporabo ključavničarja kot ključavničarja-kurjača pri vožni službi ali pa rokodelstva večšega delavca kot kurjača-snažilca, zavirača ne spreminja njih meznega razmerja. (M. red § 6 točka 4).

Če se jih z njih pritrdivijo trajno vporablja na enem teh službenih mest je plačevati iste od dneva njih uvrščenja v vožno službo po sledečih normah:

A. Dnina kurjačev-ključavničarjev: Pred dovršenim državnim izpitom kot strojevodja in za službo kotlov dnevno in sicer na postaji Trst K 3'—, na vseh ostalih postajah ravnateljskega okraja K 2'80; po dovršenem državnem izpitu kot strojevodja in za strežbo kotlov dnevno in sicer na postaji Trst K 3'29, na vseh ostalih postajah ravnateljskega okraja K 3'—. Mezdno napredovanje v obeh slučajih izostane.

B. Dnina kurjačev-snažilcev: na postaji Trst K 3'—, mezdno napredovanje izostane; na vseh ostalih postajah ravnateljskega okraja je dnina temeljna mezda postajnega kraja z napredovalno možnostjo do najvišje mezde K 2'80.

C. Dnina zaviračev: na postaji Trst K 3'—, mezdno napredovanje izostane; na ostalih postajah je dnina temeljna mezda postajnega kraja z napredovalno možnostjo do najvišje mezde K 2'80.

Če se kurjače-ključavničarje, kurjače-snažilce, zavirače odtegne od vožne službe in zopet po-

stavi na prejšnje mesto, dobijo kurjači-ključavničarji od dne odtegnitve svojo prejšnjo profesionalno mezdo, kurjači-snažilci in zavirači krajevno temeljno mezdo vrhu napredovalne svote, ki pripade posameznemu po njegovi službeni dobi.

IV. Plače prtljagonoscev.

Posebni prtljagonosci so nameščeni le pri c. kr. obratnih uradih državne železnice v Gorici, v Trstu in v Pulju; za plačevanje teh so merodajni tozadevni „službeni predpisi“.

V. Plače pomožnih risarjev, pomožnih pisarjev, kartantov itd.

Sprejem istih se vrši po odobritvi c. kr. državno železniškega ravnateljstva, ki določa ob enem tudi začetno.

Predloge o meznem napredovanju teh pomožnih moči je predložiti državno železniškemu ravnateljstvu pred rokom 1. januarja in 1. julija.

Pregled o teh pomožnih močeh vodi oddelek I. c. kr. državno železniškega ravnateljstva.

VI. Plače pomožnih poduradnikov in pomožnih slug.

Intimacija oziroma dekretno nastavljanje istih se izvrši potom c. kr. državno-železniškega ravnateljstva, ki določa ob enem mezdo.

Organizacija.

Razglas centrale. Prošnje za pravovarstvo se le tedaj upošteva, če je na njih razvidno pritrdivilo voditelja skupine ali plačilnice, h kateri prosnik pripada. Kdor bi prišel v taki zadevi osebno v centralo mora doprinesiti dokaz, da voditelj ve o prošnji. Na vse prošnje, ki ne odgovarjajo tem pogojem, se sploh ne bo oziralo.

Tovariš Ivan Močilar se zahvaljuje centralnemu vodstvu za podeljeno mu denarno podporo.

Shod „Prometne zveze“ v Dornbergu. V nedeljo, dne 15. junija je bil za našo marljivo plačilnico v Prvačini pomenljiv dan. Njen vrli in za napredek naših misli in stremljenj vedno vneti tovariš-voditelj **V o n č i n a** je sklical v Dornberg shod, ki ne bode samo njemu in tamošnjim članom, ampak celi organizaciji v čast. Udeležilo se je shoda lepo število železničarjev, resnih, zrelih mož, katere vse prebivalstvo čisla. Priča temu je, da so shod počastili s svojo navzočnostjo č. gg. župnika **L a v r e n č i č** in **J u v a n č i č**, gg. župan in upravni svetnik vipavske železnice **I v a n B u d i n** in župan **K a v č i č** z večjim številom občinskih starejšin. Iz Plave je bilo navzočih precejšno število članov, iz Bohinjske Bistrice pa voditelj tamošnje plačilnice tovariš **M a r k e l j**. Kot glavni govornik je prišel g. urednik **I v a n G o s t i n č a r** in kot zastopnik centrale tovariš **T e r t i n e k**, oba iz Ljubljane. Zborovanje je vodil tovariš **V o n č i n a**, ki je podelil besedo g. uredniku **G o s t i n č a r j u**. Ta je v nad eno uro trajajočem govoru obrazložil položaj železničarjev in stališče uprave. Pojasnjeval je stremljenje in delovanje svobodomiselnih socialnih demokratov in drugih brezpomembnih organizacij v primeri z načeli „Prometne zveze“, ki se je do sedaj še vedno izkazala napram malemu železničarju kot najzvestejša organizacija. Dotaknil se je tudi znanih 15 milijonov, katere je vlada privolila za železničarje ter izrazil slutnjo, da se bo ta itak premali znesek zopet po običajnem merilu delil: onim, ki so manj potrebni veliko, najpotrebnejšim, stradajočim delavcem in uslužbencem pa nič. Govorili so še tovariši **V o n č i n a**, **M r a k**, **F r a n** in **I v a n P a v l i c a**, **K o v a č i č** in **K r a l j i č**. Iz izvajanj teh govornikov sledil je le en klic: Merodajni činitelji, prosimo vas, pridite nam v pomoč, da ne podležemo zatiranju od strani uprave. Ne zahtevamo veliko, ampak to, kar želimo in prosimo, nam gre kot enakopravnim državljanom: kruha nam in našim družinam. Nato se je prečitala obširna resolucija, ki vsebuje zaupnico centralnemu vodstvu „Prometne zveze“; zahvalo gg. p o s l a n c e m **G o s t i n**

č a r, **K e m e t t e r**, **p l. P a n i z** in dr., ki se za železničarje tako krepko zavzemajo; protest proti izključitvi prožnih strežajev od nočne doklade; zahtevo po 16urni službi in 16urnem počitku čuvajev; zahtevo, da se pri razdelitvi 15 milijonov kron ozira v prvi vrsti na najpotrebnejše uslužbenke in delavce; zahtevo da se seznam pred kratkim razglašeni temeljni mezd popravi na podlagi pravičnih podatkov; prošnja za urnejšo rešitev podpor in prošnja v prilog nekemu članu, ki je po krivici delo in kruh zgubil. — Plačilnici Prvačina, ki bi naj služila drugim našim postojankam v zgled, moramo na lepo uspelem shodu iskreno čestitati in želimo, da tudi sad ne bo izostal. Člani „Prometne zveze“ naj spoznajo kako potrebna je solidna strokovna organizacija. Splošni želji, da se enaki shodi vsaj po dvakrat na leto vrše se pridruži tudi — poročevalec.

Razno.

Cvetlični dan na južni železnici. Nekdo si je domislil prirediti v dneh 5., 6. in 7. julija t. l. po vseh progah in postajah južne železnice cvetlični dan pod pokroviteljstvom uprave same. Kar se tiče nas zatiranih uslužbenecv in delavcev izjavimo, da nam ni nič mar, kako z mastnimi dokladami in postranskimi zaslužki bogato obdarjeni izvoljenci svoj denar porabijo, mi hočemo ves šunder lepo brezbrizno od strani gledati. Kdor si upa zaslug in dobička naj da in dela, nam je za enkrat samo to v mislih, kdaj dobijo čuvaji nočne doklade, premikači odškodnino za obutev in delavci dvoletno napredovanje. Za rože nam je malo, nam je le za naše stradajoče družine.

„Društvo za zgradbo delavskih hiš v Ljubljani“ je praznovalo dne 15. m. m. 25letnico svojega delovanja na prav slovesen način. Društvo je dosedaj zgradilo 10 prijaznih hiš, ki dajejo streho nad 400 osebam. To je veliko socialno delo in mesto Ljubljana kot občina se ne more s sličnim ponašati, dasiravno je napravila pod to adresno že nekaj dolga. Liberalna večina občinskega sveta pobija in odbija dosledno delavske sloje in goji z vso skrbjo frakarijo, da se še vzdrži po konci. Ob 4. uri popoldne je predsednik društva, podpolkovnik **K a r o l p l. K a s t l** s primernim nagovorom na zbrane otvoril slavje. Nedostaje nam prostora, da bi navajali vse navzoče odličnjake in druge. Po slavnostnih govorih in ko so si vsi povabljeni gostje ogledali lepa praktična in zračna stanovanja, so bili stanovalci ob pogrnjenih mizah pogoščeni. Koliko dobrega je društvo storilo in kako žlahtna so njegova načela je razvidno iz tega, da po pravilih vsak stanovalec po preteku petindvajsetletne najemnine dobi pravico do brezplačnega stanovanja. Plača samo le še davke in vodarino, ki pa znaša na mesec okoli 5 kron. Po moževi smrti uživa vdova isto udobnost do svoje smrti. Sedaj je med 81 strankami že 35 takih, ki plačujejo samo omejeno malenkostno pristojbino. Društvo je ustanovilo za stanovalce teh hiš tudi posebno bolniško blagajno, v katero prispeva vsaka stranka na mesec po 40 vinarjev, dobiva pa v slučaju obolelosti ali smrti podpore do 50 kron, in ko bodo enkrat stavbni stroški pokriti, se porabijo vsi dohodki v dobrodelne namene.

Razredna loterija v Avstriji. Prvo srečanje novo uvedene razredne loterije bode najbrže že meseca novembra t. l. Ena cela srečka stane 200 kron, četrtinka 50 kron, in osminka 25 K. Vsaka druga srečka bo izžrebana. Glavni dobitki so po 60, 70, 90, 100 in 300 tisoč kron, posebna premija pa znaša 700 tisoč kron. Pojasnila daje „Ljubljanska kreditna banka“ Stritarjeva ulica št. 2 v Ljubljani.

V državi socialnih demokratov. V francoski zbornici je vojni minister pripeljal socialdemokratskemu poslancu **R o u a n e t u** par gorkih klofut, ker mu je le-ta nekaj glede financ očital. Sodrugom se je to tako dopadlo, da so veselja ploskali.

Želez. minister baron Forster na Kranjskem. Sledeč vabilu deželnega odbora se je eks-celencja, železniški minister baron Forster mudil dva dni pri nas na Kranjskem, da si ogleda zgradbo deželne električne naprave na Gorenjskem in gradbo belokranjske železnice. Obiskal je tudi Bohinj in Bled. Ljudstvo je ministra povsod z navdušenjem pozdravljalo, najbolj pa so ga zasledovali razni fotografi.

Amerikanci so praktični. Reklama igra v ameriški trgovini veliko vlogo. Naravnost ogromne so svote, ki jih Amerikanci potrosijo za inserate. Omenimo naj samo eno tvrdko, to je R. H. Macy in drug, ki je lansko leto izdala za inserate v nevjuškkih listih celih tri in pol milijonov kron ter napravila letnega prometa 300 milijonov kron. Kako drugače pa je pri nas. Naši industriji in trgovci pa tišče v tem oziru pesti skupaj, kakor da bi se bali, da bi kdo za njih prodajalne zvedel. Ko bi se vsaj nekoliko okoli sebe ozrli, opaziti bi morali, da razni tuji cirkusi in kinematografi ravno vsled praktične reklame poberejo med nami lepe tisočake, da jih odnesejo čez mejo. Inserati pa so tudi izdaten vir dohodkov za liste, zatorej priporočamo našim čitateljem-članom, da naš „Glasnik“ priporočajo povsod koder nakupavajo svoje potrebščine ne samo v naročitev ampak tudi za razglase. V tem oziru pogrešamo vsako zanimanje za naše glasilo.

Zanimivosti iz parlamentarnih kulis. V seji odseka poslanske zbornice za državne uslužbenice se je oglasil tudi naučni minister dr. Husarek in povdarjal, da morajo biti učitelji zgled svojim učencem. V čem naj obstoja ta zgled, ni povedano, mogoče da je migljaj namenjen istim učiteljem, katerih je sram iti z otroci k šolarski maši, tam med njimi ali peti ali moliti, ali pa celo poklekiniti. — Finančni minister Zaleski je podal pregled o številu državnih in civilnih uslužbencev :

	stane na leto K
58.203 državnih uradnikov	214,697.090
12.332 državnih profesorjev, učiteljev	57,000.000
49.337 poduradnikov in slug	90,208.000
63.344 pogodbenih nastavljenecv	80,623.000
54.370 stalnih državnih delavcev	48,749.639
237.586	Skupaj 491,277.729

Državne železnice zaposlujejo 165.765 oseb, ki stanejo na leto 286,486.090 K; skupno zaposluje država 403.351 uradnikov, uslužbenecv in delavcev, ter jim plačuje na leto 777,763.819 K. Ako izračunamo, da pride povprečno na vsacega uslužbenca 1905 K 75 v in pomislimo po čem so plačani razni svetniki in enake višje glave, si pač lahko predočimo koliko mora biti število onih, ki niti polovice tega povprečnega zaslužka ne dosežejo. Da je gospodin minister ob koncu svojih, za nas ob enem zanimivih pa tudi žalostnih podatkov bolešno pristavil, da stanejo državo le-ti zaposlenci skoraj tretjino rednih državnih dohodkov, se mu prav nič ne čudimo, ako vemo, da posluje že poldrugo leto komisija, 34 članov menda, ki študira pocenjenje državno-upravnega aparata, in še ni prav nič storila. En član te komisije se je baje sam izrazil, da tako početje nima nobenega pomena, komisija ima namreč preveč članov, glav, misli in nazorov in ne pride do nikakega zaključka, kje naj se preosnova začne, sploh pa gospodje samo le potujejo, študirajo in dijete vlečejo. Dva ali trije uradniki bi v poldrugem letu že lahko vse zakotne državne urade prepotovali, ter pri starejših uradnih slugah pozvedeli, katere uradniške sence so državi le v

kvar in kateri so res pridni in potrebni za redno poslovanje v prid državljanom. Ampak tega ne bomo doživeli, dokler bo v Avstriji vladal birokratizem, dokler ne bo odpravljena manija o enketah, komisijah itd.

Izza delovanja gospodske zbornice izvemo, da so izredne vojaške odredbe do srede junija stale državo 180¹/₂ milj. kron, 15 milj. pa dobe svoji rezervistov.

Ljubljanska skupina je imela po poročilu zadnjega „Glasnika“ v soboto zvečer, dne 28. junija shod, na katerem je govoril g. tovariš Schwab od centralnega odbora na Dunaju. Vsebinsko njegovih velezanimivih izvajanj poročja prihodnja številka našega lista. Udeležba je bila z

Edina in najkrajša črta v Ameriko!
Samo 6 dni
HAVRE
NEW-YORK
francoska
prekomorska
družba.

Veljavne vožne liste (Šifkarte) za francosko linijo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna po-
ED. ŠMARDA oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18 v novi hiši „Kmetске posojilnice“ nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Kupujte le v tistih trgovinah, ki inserirajo v „Železničarskem Glasniku“.

Kdor ima rad dobro kavo
naj vporablja pravi zagrebški „FRANCK“, kateri se razločuje po tovarniški znamki:
„Mlinček za kavo“.

Adalbert Kassig
Ljubljana, Židovska ulica.
Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj čepic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: čepice, gumbe, rosete, žnore, piščalče i. t. d. Čepice zimske in letne za strojevodje, kurjače — itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. — Postrežba točna.

Velika in moderna zaloga oblek za gospode, dečke in deklice **A. KUNC**, Dvorni trg 3
na voglu Židovske ulice Naročila po meri točno in priznana dobro.

Priporočamo domačo trgovino z oblekami
Maček & Ko.
v Ljubljani, Franca Josipa c. 3.
Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Najnižje cene!

ozirom na število članov te skupine jako pičila, to pa seveda zato, ker na posebno izdanih, samo nekaterim članom dostavljenih vabilih, ki so oznanjala samo s e s t a n e k, ni bilo povedano, da pride zastopnik centrale in tudi ne nikakega dnevnega reda. Tričetrtturni govor g. tovariša Schwaba je bil od strani zavednih članov z živahnim aplavzom sprejet, žalibog pa voditelj zborovanja ni našel besede, da bi se bil vsaj dostojno zahvalil. O vsem drugem tega shoda pa raje molčimo.

Priporočajte in razširjajte „Železničarski Glasnik“.

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica 9
priporočata svojo največjo zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.
Novosti v konfekciji za dame.

Anton Rojina, Ljubljana
Kolodvorska ulica
Pohištvono in stavbno mizarstvo.

JULIJA ŠTOR
Ljubljana, Prešernova ul. 5
velika zaloga
„F. L. POPPER ČEVLJEV“
najboljše kakovosti za gospode, ženske in otroke po izredno ugodnih cenah. — Čevlji za turiste — higienični čevlji za otroke — Lawn-tenis čevlji.

H. SUTTNER Glavni trg št. 25
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 8
priporoča svojo največjo zalogo **švicarskih ur** priznano najboljših z znamko „IKO“ in „ZENITH“.
Najzmernejše cene. Postrežba točna.

Pozor pri nakupu!
Kdor hoče imeti res trpežno, zanesljivo in ceno uro, dalje fino izdelane verižice, prstane, uhane, splošno vse v to stroko spadajoče predmete, naj ne prezre tvrdke

Ivan Ravnihar, urar
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 44.
Postrežba točna in solidna. Sprejemajo se tudi razna popravila.

Velika zaloga modernih slamnikov.
Klobuke, cilindre in čepice
v najnov. fasonah in v veliki izberi priporoča
Ivan Soklič, Ljubljana, Pod trančo št. 1.
Pristni Panama-slamniki od 9 K do 50 K.

R. MIKLAUC, LJUBLJANA,
priporoča gosp. železničarjem posebno ugodno blago za
moške in ženske obleke, perilo, pogrinjala, odeje itd. — Na novo je vpeljana v podružnici „PRI ŠKOFU“, pred Škofijo, št. 3. nasproti gostilne pri Sokolu, velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke, kakor tudi ženske jopice. Obisk te občne nad 40 let obstoječe tvrdke se vsakemu priporoča.